

**NACIONALINIS MUZIEJUS
LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAİKŠTYSTĖS VALDOVŲ RŪMAI**

2023 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2024
Vilnius

VADOVO PRANEŠIMAS

2023 metai Nacionaliniam muziejui Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmams (toliau – Muziejus) buvo itin aktyvūs ir rezultatyvūs. Ypatingą įvairiapusės muziejinės veiklos dinamiką nulėmė Vilniaus 700 metų sukakčiai parengta įvairaus pobūdžio projektų ir renginių pasiūla. Sėkminga Muziejaus veiklos strategija ir konkrečios turiningos bei patrauklios veiklos buvo teigiamai įvertintos lankytojų, kurių skaičiaus didėjimas maloniai nustebino (2023 m. sulaukta bemaž 560 tūkst. lankytojų, o su komercinių renginių lankytojais pasiekta 600 tūkst. riba). Šiuo požiūriu iš esmės buvo įveiktos COVID-19 pandemijos pasekmės, tačiau muziejinę veiklą ir Muziejaus lankomumą toliau neigiamai veikė sąlyginai naujas veiksnys – besitęsiantis Rusijos karas Ukrainoje. Muziejaus lankomumo pasiekimai buvo nulemti tiek išskirtinių bei skaitlingų muziejinių projektų, tiek ir itin profesionalaus bei sutelkto visų Muziejaus specialistų darbo, nes, pvz., lankomumą esmingai keliantys organizuoti užsienio turistai dėl su Rusijos agresija susijusių grėsmių į Lietuvą taip ir nesugrįžo. Būtina pabrėžti, jog vienas svarbiausių lankytojų gausėjimo Muziejuje veiksnių liko nemokamų paskutinių mėnesio sekmadienių akcija.

Svarbiausios veiklos, kurios 2023 m. užtikrino Muziejaus veiklos dinamiką, visuomenės dėmesį ir itin teigiamus veiklos rezultatus buvo išskirtinės tarptautinės ir nacionalinės parodos, tarp kurių paminėtini du unikalūs projektai: iš kariaujančios Ukrainos, Lvivo nacionalinės Boryso Voznyekio dailės galerijos atvežta Europos tapybos šedevrų paroda ir su Valdovų rūmais tiesiogiai susijusių Žygimanto Augusto gobelenų skaitlingos bei reprezentatyvios kolekcijos iš Krokuvos Vavelio karališkosios pilies (Lenkija) parodymas Vilniuje. Ypač didelio visuomenės dėmesio sulaukė Liepos 6-osios – Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos šventės programa, kurią sudarė 12 veiklų ir renginių: „Triumfo arka“, šventinės eitynės Vilniaus senamiestyje, Ukrainos nacionalinės operos kolektyvų atlikta A. Ponchiello opera „Lietuviai“, įvairios edukacinės akcijos ir kt.

Susidomėjimą Muziejumi, jo ekspozicijomis paskatino ir įrengta nauja Europos senosios dailės salė, kurioje pristatyti mecenato dr. Prano Kiznio dovanoti ir ilgam laikui deponuoti tapybos darbai. Kaip paprastai, 2023 m. Muziejus taip pat atnaujino ir praturtino savo kitas nuolatinės ekspozicijas naujai restauruotais ar įsigytais kūriniais: III Muziejaus ekspozicinis maršrutas papildytas skulptūra „Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas“ (autorius prof. K. Bogdanas, skulptorius R. Keturka), atviros Muziejaus ekspozicijos papildytos paminklu „Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino priesakai Vilniui ir Lietuvai“ (skulptorius M. Gaubas).

2023 m. ir toliau sėkmingai turtinti vertybių rinkiniai, sutikrinant ir inventorinant archeologinius radinius, įsigyjant naujas vertybes už valstybės skirtas projektines lėšas, Muziejaus uždirbtus pinigus bei gaunant mecenatų dovanas. Taip pat sistemingai ir nuosekliai buvo tęsiami vertybių konservavimo bei restauravimo darbai. Siekiant esmingai pagerinti Muziejaus vertybių saugojimo, taip pat darbuotojų (rinkinių kuratorių ir tyrinėtojų, restauratorių) darbo sąlygas, 2023 m. pavyko tinkamai parengti projektą ir gauti finansavimą pastatų komplekso (Naujųjų rūmų) Kražių g. 5, Vilnius, energetinio efektyvumo padidinimui. 2023 m. ypatingas dėmesys buvo skirtas Muziejaus darbuotojų kvalifikacijos tobulinimui.

Muziejaus veikla buvo itin aktyviai bei patraukliai pristatoma žiniasklaidoje, plėtojamas Muziejaus matomumas socialiniuose tinkluose (peržiūrų skaičius pasiekė beveik 1 mln. kartų). Tai neabejotinai prisidėjo prie teigiamų veiklos rezultatų ir bendro Muziejaus įvaizdžio stiprinimo. Muziejaus matomumą pasaulyje padidino ir NATO viršūnių susitikimo renginiai Valdovų rūmuose.

Su lankytojų skaičiaus augimu, renginių skaičiaus didėjimu, inovatyvių projektų įgyvendinimu (pvz. dirbtinio intelekto pagalba atkurtos operos „Andromeda“ pristatymu), kitomis pasiūlytomis paslaugomis ir produktais (pvz., 3D virtualios realybės akinių, iš dalies atnaujintų audiogidų, turiningų leidinių ir kt.), aktyvia veikla rengiant ir pristatant Muziejaus projektus Lietuvos ir užsienio kultūros rėmimo struktūroms, darbu su potencialiais rėmėjais ir mecenatais susiję ir itin teigiami 2023 m. Muziejaus finansiniai rezultatai. Juos geriausiai iliustruoja iš uždirbtų lėšų, projektų finansavimo ir rėmėjų pritraukimo sukaupta lėšų dalis, kuri siekia net 46,5 proc. nuo iš valstybės biudžeto gauto finansavimo.

I SKYRIUS STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų strateginis tikslas – didinti muziejaus vertybių rinkinius, juos pristatant visuomenei, aktualinti Lietuvos istoriją bei kultūros paveldą Europos kontekste; teikti kokybiškas kultūros paslaugas (08-001-11).

1 lentelė. Veiklos tikslo „Didinti muziejaus vertybių rinkinius, juos pristatant visuomenei, aktualinti Lietuvos istoriją bei kultūros paveldą Europos kontekste; teikti kokybiškas kultūros paslaugas“ poveikio rodikliai

Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siekta poveikio rodiklio reikšmė (2023 metai)	Nacionaliniame pažangos plane nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2021 metai	2022 metai	2023 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. 08-001-11 Didinti muziejaus vertybių rinkinius, juos pristatant visuomenei, aktualinti Lietuvos istoriją bei kultūros paveldą Europos kontekste; teikti kokybiškas kultūros paslaugas							
1.1. E-08-001-11-01 Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius (vienetai)	141 182 (2022)	134 181	141 567	148 784	148 183	netaikoma	netaikoma
1.2. E-08-001-11-02 Lankytojų (apsilankymų) skaičius (vienetai)	300 000 (2022)	254 846	444 026	559 829	300 000	netaikoma	netaikoma

Duomenų šaltinis: Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų ataskaitiniai duomenys.

2023 metais neplanuotai išaugęs lankytojų skaičius akivaizdžiai liudija, kad muziejui įgyvendinant įvairius kultūrinius projektus pavyko sukurti itin paklausius produktus. Įgyvendintų projektų sėkmę lėmė ir tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė skyrė lėšų įgyvendinti tarptautines parodas bei kitus kultūros renginius (vien Valstybės dienos programa sugeneravo beveik 12 000 lankytojų). Ilgamečiai Muziejaus užsienio partneriai sutiko paskolinti reikšmingus lituanistinio paveldo objektus Muziejaus parodoms, kas taip pat lėmė lankytojų skaičiaus augimą.

2021–2022 metų Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičiaus augimo faktinių reikšmių kitimas buvo stabilus ir siekė 5 proc., o 2023 m. jis padidėjo 0,1 proc. punktu.

Muziejaus rinkiniai kasmet padidėja apie 7 000 vnt. vertybių. Rinkiniai įsigyjami pagal šiuos komplektavimo prioritetus ir kryptis: Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kultūros, meno ir istorijos vertybės, Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų Vilniaus Žemutinėje pilyje teritorijos archeologijos radiniai, XIII–XVII a. Europos taikomosios ir vaizduojamosios dailės kūriniai ir kitos lituanistinės bei europinio kultūros ir meno paveldo vertybės.

2023 m. buvo pilnai įgyvendintos suplanuotos veiklos, kuriomis buvo siekta gausinti muziejaus rinkinius, juos apskaityti bei sudaryti jų saugojimui tinkamas sąlygas, jas pristatyti visuomenei, konservuoti bei restauruoti.

2023 m. Archeologijos rinkinys (VRA) papildytas 2003 m. archeologinių tyrimų metu surastu 7 161 vnt. radiniu. Bendras šio rinkinio vertybių skaičius pasiekė 146 754 vnt. (2022 m. jis buvo papildytas 7 244 vnt. radinių ir bendras VRA rinkinio vertybių skaičius siekė 139 593 vnt., 2021 m. jis buvo papildytas 7 500 vnt. radinių, bendras VRA rinkinio vertybių skaičius siekė 132 349 vnt.).

2023 metais Kultūros, meno ir istorijos rinkinys buvo papildytas 23 vertybėmis, iš jų 11 – lituanistinių. Kultūros, meno ir istorijos (VR) rinkinį šiuo metu sudaro 1 373 vertybės (2022 m. VR rinkinys buvo papildytas 64 vertybėmis ir siekė 1 350 vnt., 2021 m. VR rinkinys buvo papildytas 103 vertybėmis ir siekė 1 286 vnt.).

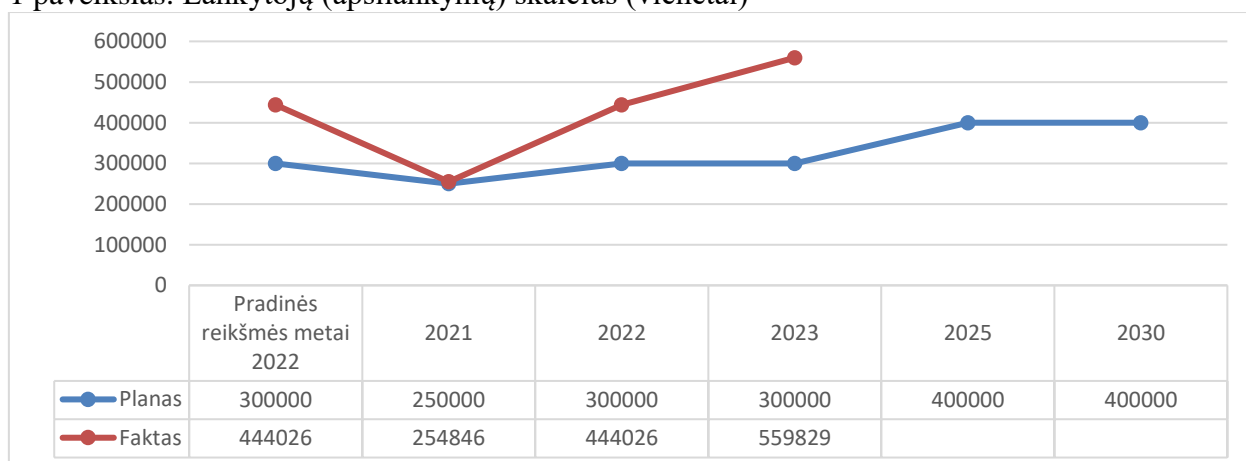
Nuo 2017 metų formuojamas Numizmatikos rinkinys (VRN), kuris 2023 m. buvo papildytas 33 objektais. Numizmatikos rinkinį šiuo metu sudaro 657 vertybės (2022 m. jis buvo papildytas 78 objektais ir jo skaičius pasiekė 624 vnt., 2021 m. jis buvo papildytas 28 vnt. ir jo skaičius siekė 546 vnt.).

2023 metais saugomų vertybių skaičius lyginant su ankstesniais metais išaugo 5,1 %, o buvo planuota 5 %, ir pasiekė 148 784 vnt. (planuota 148 567) (2022 m. – 141 567, 2021 m. – 134 181).

Visuomenei pristatyta muziejaus rinkinio dalis lyginant su planuota reikšme ir ankstesnių metų rodikliais išaugo dėl sėkmingai įgyvendintų parodinių projektų, mokslinių tyrimų intensyvumo ir aktyvios veiklos, viešinant mokslinių tyrimų rezultatus. 2023 m. muziejaus lankytojams viešai buvo prieinamos 7 848 Muziejuje saugomos vertybės nuolatinėse ekspozicijose, parodose bei muziejaus interneto svetainėje.

Vienas reikšmingiausių Muziejaus veiklos rodiklių – apsilankymų skaičius. Iš viso 2023 metais užfiksuoti 559 829 fiziniai lankytojai Muziejuje, buvo planuota 300 000.

1 paveikslas. Lankytojų (apsilankymų) skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

Lankytojai 2023 m. pasiskirstė taip: 439 035 pavieniai (arba su akredituotais gidais) (2022 m. 332 104), 38 782 ekskursijose ir edukacijoje (2022 m. 30 969), 81 831 renginiuose (2022 m. 80 840), 181 fonduose (2022 m. 113). Komerciniuose renginiuose apsilankė 40 180 lankytojų, kurie neįtraukiami į bendrą lankytojų skaičių.

2023 m. nemokamai apsilankusių lankytojų skaičius išaugo iki 268 562 (iš jų nemokamą sekmadienį 175 247). Tuo tarpu 2022 m. nemokamai apsilankusių buvo 207 733 (iš jų nemokamą sekmadienį 127 326), o 2021 m. nemokamai apsilankusių buvo 114 058 (iš jų nemokamą sekmadienį 69 128). Nemokamo muziejų lankymo paskutiniaisiais mėnesių sekmadieniais akcijų metu apsilankymų skaičius išaugo 1,37 karto, o lyginant su 2021 m. 2,54 karto.

2023 m. Muziejaus nuolatinės ekspozicijas ir laikinąsias parodas nemokamai aplankė lankytojai iš socialiai pažeidžiamų visuomenės grupių: neįgalieji – 15 505 (2022 m. 8 546) lankytojai, vaikų globos namų auklėtiniai ir socialiai remtinų šeimų vaikai – 866 (2022 m. 569) lankytojai, turintys Šeimos kortelę – 7 257 (2022 m. 5 320) lankytojai, turintys POLA kortelę – 2 257 (2022 m. 867) lankytojai, senjorai virš 80 metų – 4 351 (2022 m. 1 518) lankytojai, karo pabėgėliai – 21 745 (2022 m. 21 948) lankytojai.

Muziejus tęsė tradiciją taikyti nuolaidas bilietams per tris valstybines šventes, susijusias su Lietuvos valstybingumo raida (su nuolaida – 16 368 (2022 m. 6 196) lankytojai, nemokamai – 3 308 (2022 m. 1 906) lankytojai); sudarytos sąlygos Muziejuje lankytis nemokamai Muziejų ir

Kultūros nakties akcijų metu visiems lankytojams, o Motinos dienos išvakarėse, Tėvo dieną – tikslinėms grupėms (Muziejų naktį – 7 592 (2022 m. 9 584) lankytojai, Kultūros naktį – 7 821 (2022 m. 6 546) lankytojai, Motinos dienos išvakarėse – 564 (2022 m. 224) lankytojai, Tėvo dieną – 198 (2022 m. 447) lankytojai).

Lankytojų skaičiaus padidėjimą nulėmė ne tik išaugęs visuomenės ir ugdymo įstaigų poreikis gyvai dalyvauti Muziejuje organizuojamose kultūrinėse veiklose, bet ir surengtos patrauklios, Vilniaus 700 metų sukakčiai skirtos tarptautinės ir nacionalinės parodos ir jas lydėję renginiai, teminės ekskursijos ir edukaciniai užsiėmimai, kasmetiniai Muziejaus tradiciniai renginiai, Muziejaus ekspozicijų praturtinimas nauja dr. Prano Kiznio paveikslų galerijos sale.

II SKYRIUS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

Muziejus vykdo vieną funkcijų vykdymo programą „Muziejaus vertybių rinkinių gausinimas ir jų aktualinimas, kokybiškų paslaugų teikimas“. Įgyvendinant programą, siekiama gausinti nacionalinių kultūros, meno, istorijos bei archeologijos vertybių rinkinius ir per teikiamas kultūros paslaugas ir kuriamus produktus, patraukliomis formomis visa tai pristatyti visuomenei.

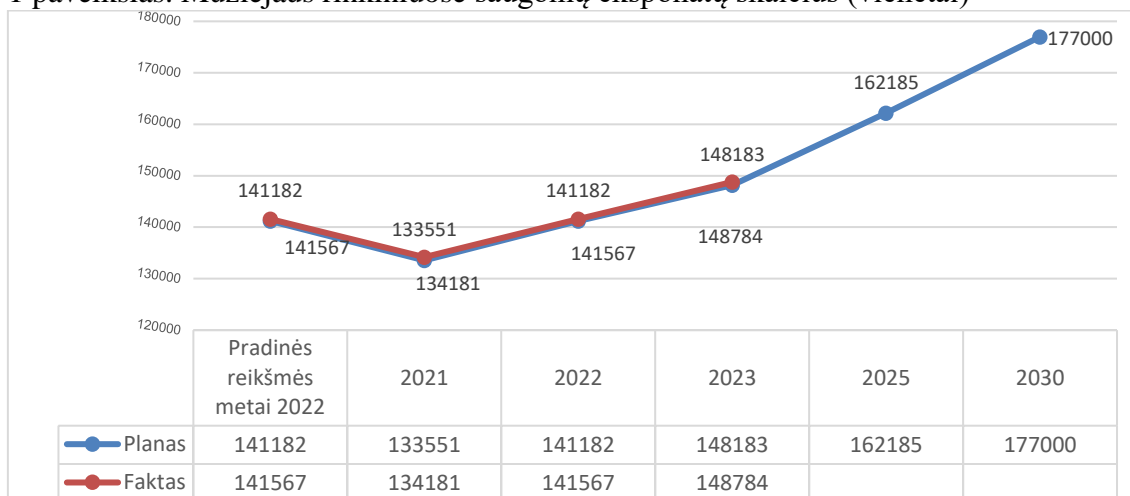
2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		Planas (įskaitant patikslinimus)	Vykdymas	Plano įvykdymo proc.	Vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė		Siektina poveikio rodiklio reikšmė	Faktinė poveikio rodiklio reikšmė	Poveikio rodiklio pasiekimo proc.	Siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2021 metais	2022 metais				2023 metais	2023 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
08	VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS KULTŪRA											
08-001	Funkcijų vykdymo programa „Muziejaus vertybių rinkinių gausinimas ir jų aktualinimas, kokybiškų paslaugų teikimas“	5086,6	5043,0	99,15								
08-001-11-01	Tęstinės veiklos uždavinys – gausinti ir tyrinėti muziejaus vertybių rinkinius bei užtikrinti jų išsaugojimą	37,8	37,8	100,0								
R-08-001-11-01-01-01	Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičiaus augimas (procentai)					6	5	5	5,1	102		
R-08-001-11-01-01-02	Visuomenei pristatyta muziejaus rinkinio dalis (procentai)					4,19	2	2	5,27	263,5		

R-08-001-11-01-01-03	Būtinų konservuoti ir restauruoti muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius (vienetai)					1696	1696	2080	2956	142,1		
08-001-11-02	Užtikrinti kokybišką lankytojų aptarnavimą, visuomenei teikiamų kultūros paslaugų ir kuriamų produktų įvairovę	5048,8	5005,2	99,1								
R-08-001-11-02-01-01	Surengtų parodų skaičius (vienetai)					6	4	4	9	225		
R-08-001-11-02-01-02	Virtualių apsilankymų skaičius (vienetai)					150000	150000	200000	469130	234,6		
R-08-001-11-02-01-03	Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius (vienetai)					12095	10000	16600	22634	136,3		
R-08-001-11-02-01-04	Suskaitmenintų ir skaitmeninių kultūros paveldo objektų peržiūrų skaičius, tenkantis vienam objektui (vienetai)					4,28	3	3	3,23	107,7		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		5086,6	5043,0	99,15	-							
iš jo:		4441,0	4441,0	100	-							
1.1. valstybės biudžeto lėšos												
1.2. bendrojo finansavimo lėšos												
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos												
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos		645,6	602,0	93,25								
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)												
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos												
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos												
Iš viso 01 programai (1 +2 + 3+ 4)		5086,6	5043,0	99,15								

Pirmas funkcijų vykdymo programos tęstinės veiklos uždavinys – gausinti ir tyrinėti muziejaus vertybių rinkinius bei užtikrinti jų išsaugojimą.

1 paveikslas. Muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius (vienetai)

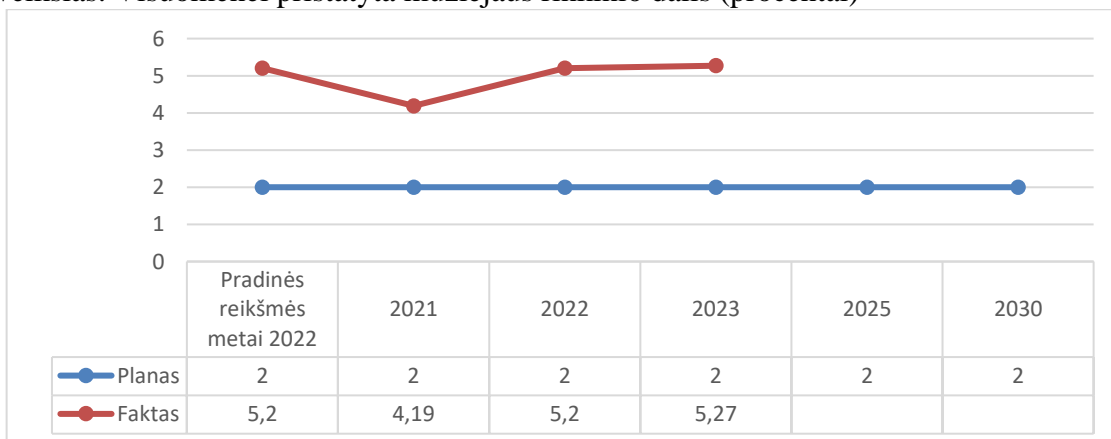
Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

2023 m. Muziejaus rinkiniai papildyti 7 161 archeologiniu radiniu (VRA rinkinys), 23 kultūros, meno ir istorijos vertybėmis (VR rinkinys) bei 33 numizmatikos objektais (VRN rinkinys). Kaip buvo planuota, 2023 m. Muziejaus rinkiniuose saugomų vertybių skaičius padidintas 5,1 %.

Kiekvienais metais Muziejus didelį dėmesį skiria lituanistinių vertybių susigrąžinimui ir kasmet planuoja nupirkti bent po vieną lituanistinę vertybę savo lėšomis. 2023 m. buvo nupirktos 6 vertybės, padovanota Muziejui – 26 vnt., neatlygintinai perdavė Lietuvos bankas 24 vnt. Iš viso Muziejaus rinkiniai papildyti 7 217 vertybių.

Planuota 2023 m. visuomenei pristatyti 2 % Muziejaus rinkinio, efektyviai pritaikius naujus viešinimo būdus, pristatyta 5,27 %.

2 paveikslas. Visuomenei pristatyta muziejaus rinkinio dalis (procentai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

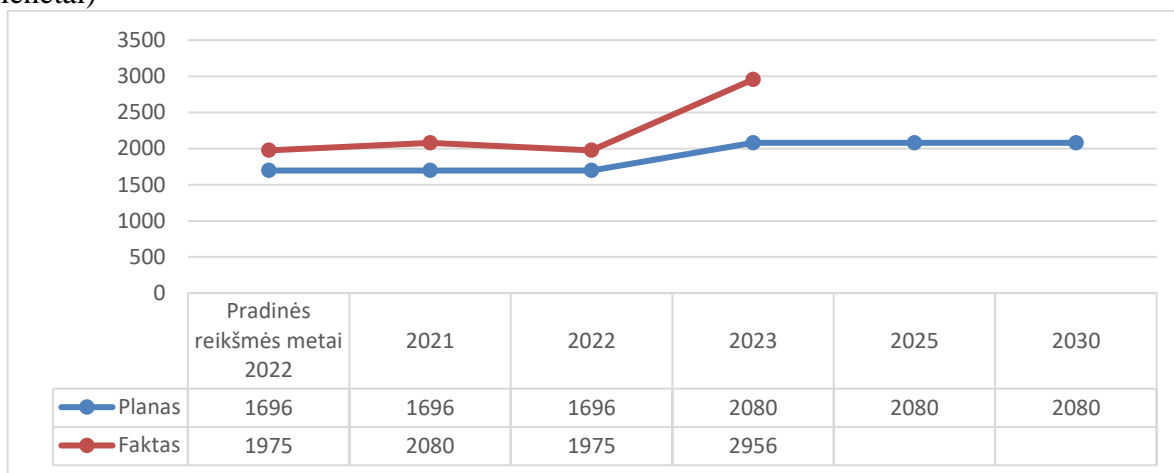
Eksponuotos Muziejaus rinkiniuose saugomos 3 009 vertybės, virtualiai eksponuotos 4 839 vertybės. Aktyviai išnaudotos naujos platformos virtualiam vertybių viešinimui: e-paveldas, Google Art & Culture ir kt. Visuomenei pristatyta didesnė nei planuota Muziejaus rinkinio dalis dėl sėkmingai įgyvendintų parodinių projektų, mokslinių tyrimų intensyvumo ir aktyvios veiklos, viešinant mokslinių tyrimų rezultatus.

Bendradarbiaujant su Vilniaus universiteto mokslininkais, VĮ Lietuvos prabavimo rūmų, Gamtos tyrimų centro Giluminės geologijos laboratorijomis, kitų mokslo įstaigų specialistais, buvo tęsiami Muziejaus vertybių ir archeologinių tyrimų metu surastos medžiagos tyrimai ir iširtos 107 muziejinės vertybės (2022 m. 113, 2021 m. 104).

Išleista 11 Muziejaus rinkinius populiariančių leidinių, planuota buvo 5. Planas viršytas, nes planuoti buvo tik didelės apimties leidiniai, o atliepiančią lankytojų poreikius, pradėta leisti parodas pristatančių informacinių leidinių serija, išleista edukacinė knygelė vaikams.

Muziejuje yra 1,99 % vertybių, kurias būtina konservuoti ir restauruoti. Būtino konservuoti ir restauruoti Muziejaus rinkinio reikšmė planuota remiantis praėjusių metų duomenimis, tačiau 2023 m. šis skaičius padidėjo, nes iš 2023 m. gautų 7 217 vnt. vertybių dar 2 121 vnt. pateko į būtinų konservuoti ir restauruoti sąrašą.

3 paveikslas. Būtinų konservuoti ir restauruoti muziejaus rinkiniuose saugomų eksponatų skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

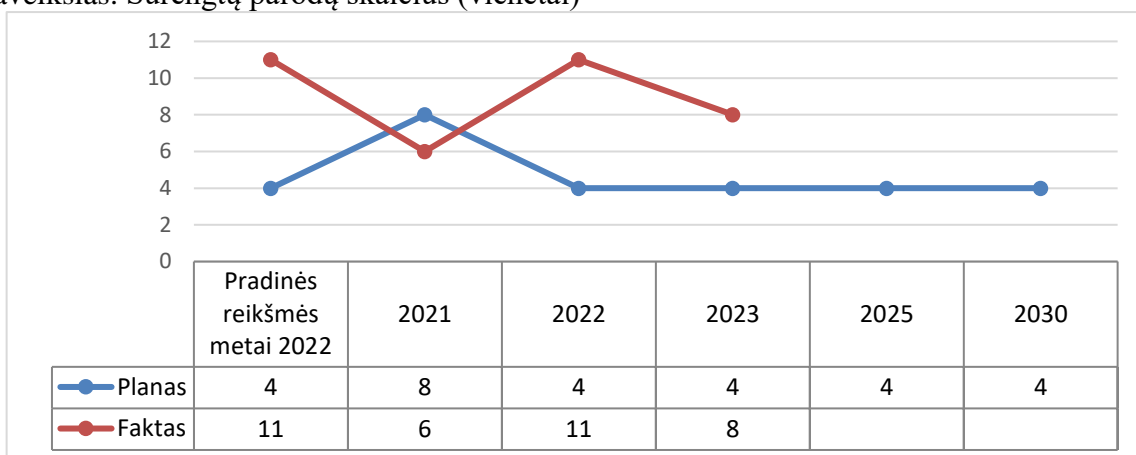
Įgyvendinant tęstinės veiklos priemonę, 2023 m. konservuotos ir restauruotos 1 087 vertybės (planuota 1000) (2022 m. 890, 2021 m. 975). Nepaisant padidėjusio konservuotų bei restauruotų vertybių skaičiaus, planinė reikšmė per visą trejų metų laikotarpį skiriasi nuo faktinės, kadangi muziejaus rinkiniai kasmet padidėja 5 %. Gausiausią šių padidėjusių rinkinių dalį sudaro archeologiniai radiniai, kurie surasti per daugiau nei 30 metų trukusį archeologinių tyrimų laikotarpį. Jų faktinė būklė paaiškėja einamųjų metų pabaigoje, po atliktos patikros ir perdavimo dokumentacijos į Muziejų sutvarkymo.

Visos Muziejaus rinkiniuose saugomos vertybės įvertintos tikrąja verte.

Antras funkcijų vykdymo programos tęstinės veiklos uždavinys – užtikrinti kokybišką lankytojų aptarnavimą, visuomenei teikiamų kultūros paslaugų ir kuriamų produktų įvairovę.

Ženklų lankytojų skaičiaus padidėjimą nulėmė Muziejaus siūlomų paslaugų kokybė ir įvairovė: 9 parodos (iš jų 4 tarptautinės, 1 virtuali); 74 edukacinių užsiėmimų temos (iš jų 13 naujų); 23 paslaugos, įtrauktos į Kultūros paso paslaugų rinkinį; 2 virtualūs edukaciniai produktai; 4 virtualios ekskursijos (turai); atnaujinta 1 Muziejaus ekspozicija, įrengiant naują dr. Prano Kiznio paveikslų galerijos salę; III maršrutas papildytas skulptūra „Lietuvos didysis kunigaikštis Gediminas“; atviros muziejaus ekspozicijos papildytos paminklu „Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino priesakai Vilniui ir Lietuvai“; surengti 36 virtualūs renginiai; surengti 199 kontaktiniai renginiai, iš jų: 9 parodų kultūrinių programų renginiai (41 renginys), 13 festivalių ir Muziejaus renginių ciklų renginių (40 renginių), kultūros vakarai, knygų pristatymai, viešos paskaitos, senosios muzikos koncertai ir kt. (73 renginiai), partnerio statusu dalyvauta rengiant 45 renginius.

1 paveikslas. Surengtų parodų skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

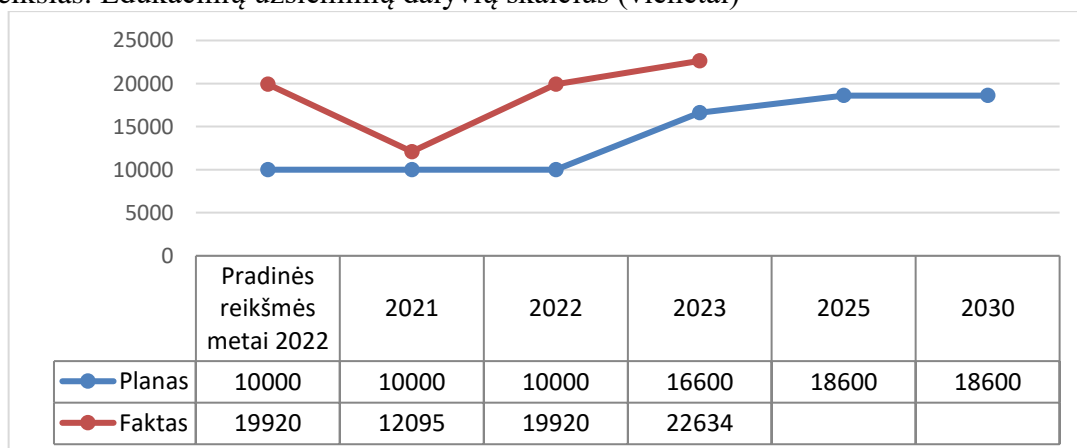
Surengtos 8 parodos, skirtos Vilniaus 700 metų sukakčiai, 4 iš jų tarptautinės: 1) „Žygimanto Augusto gobelenai Vilniuje“; 2) tarptautinė Kazimiero Alchimavičiaus paveikslo „Gedimino laidotuvės“ paroda; 3) „Tarp būties ir atminties. Senieji Vilniaus pilių vaizdai“; 4) „Livas sveikina Vilnių. Europos tapybos šedevrai iš Lvivo nacionalinės Boryso Voznyckio dailės galerijos“. 4 nacionalinės parodos: 1) „Gedimino miesto aušra. Seniausias Vilniaus medinis pastatas ir unikaliausi jo radiniai“; 2) „Laiko pėdsakai: sienos ir spalvos“; 3) „Nuo vienaragio iki Trijų Karalių: gotikiniai kokliai iš Valdovų rūmų muziejaus rinkinių“; 4) stendinė paroda „Kaip tai atsitiko Didžiajame mūšyje... Žalgirio atodangos“.

Taip pat surengta populiarumo neprarandanti virtuali paroda „Savaitės eksponatas 2023“.

Surengtų parodų skaičius viršytas dėl sėkmingai įgyvendinto tarptautinio bendradarbiavimo, laimėto projekcinio finansavimo parodiniams Vilniaus 700 metų minėjimo projektams. Įgyvendintos dvi neplanuotos parodos, kurias inicijavo Muziejaus partneriai.

Planuota surengti 60 virtualių edukacinių užsiėmimų, surengti 2; praveisti 8 virtualias ekskursijas, praveistos 4; sukurti 65 virtualius kultūros, mokslo renginių ir kitų e-produktų, sukurtos 57 naujos e-paslaugos. Planuotas 200 000 virtualių apsilankymų skaičius viršytas išaugus virtualių ekskursijų dalyvių ir virtualių parodų peržiūrų skaičiui, sulaukta 469 130 apsilankymų.

2 Paveikslas. Edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius (vienetai)

Duomenų šaltinis: Muziejaus ataskaitiniai duomenys

2023 metais Muziejaus edukatoriai pravedė 1 221 edukacinį užsiėmimą vietoje planuotų 1 000: 983 užsiėmimai skirti ikimokyklinio amžiaus vaikams ir mokiniams (2022 m. 904), 16 – senjorams (2022 m. 3), 31 – neįgaliesiems (2022 m. 14), 122 – visai šeimai (2022 m. 112), 67 – suaugusiems, 2 studentams. Surengtas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Europos

nematerialųjį paveldą aktualinantis edukacinis šv. Cecilijos senosios muzikos festivalis. Mažinant socialinę ir kultūrinę atskirtį, bendradarbiauta su 5 institucijomis (Vilniaus universiteto Santaros klinikomis, Pravieniškių pataisos namais-atvirąja kolonija, Prūdiškių socialinės globos namais, Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centru, Vilniaus „Vilko pėdos“ namais) ir jų globotiniams bei ligoniams surengta 20 nemokamų edukacinių užsiėmimų (171 dalyvis). Neplanuotai dalyvauta Socialinio recepto 65+ projekte, skirtame senatvės pensijos amžiaus sulaukusiems asmenims, siekiant stiprinti jų psichinę sveikatą per įsitraukimą į kultūros veiklas: organizuota 10 nemokamų edukacinių užsiėmimų (106 dalyviai). Lietuvoje gyvenantiems karo pabėgėliams iš Ukrainos organizuoti 9 nemokami edukaciniai užsiėmimai (131 dalyvis); dar 195 mokiniai ir lydintys suaugusieji nemokamai dalyvavo edukacijoje su ugdymo įstaigomis. 2023 m. sukurta 13 naujų edukacinių užsiėmimų temų.

Siūlytos 23 paslaugos, įtrauktos į Kultūros paso paslaugų rinkinį. Parengtos 2 planuotos naujos edukacinių užsiėmimų temos, suderintos su Bendrojo ugdymo programomis; praveisti 156 edukaciniai užsiėmimai (3389 dalyviai).

Planuotas edukacinių užsiėmimų dalyvių skaičius viršytas dėl visų amžiaus grupių aktyvumo, populiarios Kultūros paso paslaugos, turiningos ir patrauklios parodų edukacijos bei dėl to, kad 2023 m. ugdymo įstaigos prioritetą teikė fiziniams, bet ne nuotoliniams edukaciniais užsiėmimams.

Pravestos 1 247 (2022 m. 839) ekskursijos, sulaukta 16 148 (2022 m. 11 049) dalyvių. Ekskursijose dalyvavusių žmonių ir pravestų ekskursijų skaičiaus rodikliai viršyti dėl labai didelio lankytojų susidomėjimo muziejuje vykusiomis parodomis bei aktyvaus bendradarbiavimo su Lietuvos kariuomene, pristatant šauktiniams bei svečiams muziejaus ekspozicijas.

Planuota surengti 120 renginių, ir sulaukti juose 54 000 žmonių. 2023 m. pavyko surengti 181 renginį ir sulaukti 81 831 lankytojo. Surengtuose 36 virtualiuose renginiuose sulaukta 95 658 apsilankymų, o kitų juridinių asmenų Muziejuje surengtuose 18 renginių apsilankė 40 180 žmonių.

Suskaitmenintas 7 021 kultūros paveldo objektas, iš jų dalyvaujant VEPIS projekte 750, LIMIS projekte 300. Iš viso VEPIS projekto metu 2019–2023 m. suskaitmeninti 11 804 kultūros paveldo objektai. LIMIS suskaitmenintos 4 292 vertybės. 2023 m. buvo tęstas projektas pristatantis Lietuvos valdovų ir jų šeimos narių biografijų duomenis. Muziejaus tinklalapyje ir socialiniame tinkle Facebook virtualioje parodoje „Savaitės eksponatas 2023“ pavišintos 62 vertybės. Vykdam tyrimų rezultatų sklaidą bei aktualinant Lietuvos istorijos ir kultūros paveldą, parengti 9 moksliniai ir 10 mokslo populiarinimo straipsnių, perskaityta 13 paskaitų studentams ir pedagogams, perskaityta pranešimų ir viešų paskaitų – 29. Suskaitmenintų ir skaitmeninių kultūros paveldo objektų peržiūrų skaičius, tenkantis vienam objektui, buvo pasiektas ir truputį viršytas. Planuojant jo reikšmę vadovaujamosi prieš tai buvusių metų rodikliu. Suskaitmenintų kultūros paveldo objektų peržiūrų skaičius 2023 m. 343 934 vnt. (2022 m. – 330 068 vnt., 2021 m. – 386 539). Peržiūrų skaičius, tenkantis vienam objektui – 2023 m. 3,23 (2022 m. 3,31, 2021 m. 4,17).

Vykdytos 366 lituanistinių muziejinių vertybių paieškos ir aktualizavimo veiklos, planuota 350, įsigytos 2 vertybės iš užsienio, surengtos 4 lituanistinių paveldą aktualinančios parodos.

III SKYRIUS

VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ IR VALSTYBĖS KONTROLIUOJAMŲ VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ VEIKLOS REZULTATAI

Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai valstybės valdomų įmonių ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų neturi.

Generalinis direktorius

Vydas Dolinskas

Bendrujų reikalų skyriaus vedėja

Ernesta Sargūnaitė